

Elmélyültség, hivatástudat és hatalmas repertoár

Dr. Varga László orgonálásról, tanításról és egyházzenéről

Nagyon alapos és a liturgiába illeszkedő darabválogatás, magas színvonalú muzsikálás kellene, hogy az istentiszteleti zenét jellemezze, de Varga László úgy vélekedik, sajnos ebből egyre kevesebbet hallani. Az egyházzenevel foglalkozó orgonaművész-tanár, akinek már több mint negyedszázada indult Miskolcon a pályája, ma is arra törekszik, hogy minél több fiatalnak megmutassa ennek a hivatásnak a szépségét.

„Az egyházzene helyzetét sok összetevő miatt nagyon nehéznek látom. Az egyik, hogy a történelmi egyházaknál nem látszik arra az akarat, hogy az egyházzene ügyét komolyan rendbe tegyék, és ez számos következménnyel jár. Például vidéken, de még egy Miskolc nagyságú városban sincsenek igazán képzett kántorok, egyházzenészekből pedig még nagyobb a hiány. Mindez persze rányomja a bélyegét az istentiszteleti zenélésre, és a templom zenei életére egyaránt. Kevés a fiatal, aki egyházzenesznek készül, és sajnos nincs is sok példa előttük. Ha a saját helyzetemre gondolok, mint egyházzenesz, akkor a képzettségemnek és a tudásomnak csak a töredékét nyújthatom gyülekezetünkben, a Deszkatemplomban. Nincs ugyanis meg a református egyháznak a megfelelő egyházzenei gyakorlata, s nem szorítkozik másra az istentiszteleti zene, mint a gyülekezeti ének kíséretére.” Dr. Varga László hozzátette, míg a 2000-es évek táján erős volt Miskolcon az egyházzenei szak, most nincs elég jelentkező, mert nem tudnak a fiatalok számára megfelelő pályaképet mutatni. „Tartanak attól, hogy nem találnak állást, ha pedig mégis sikerrel járnak, akkor a fizetés lesz roppant kevés. Ahhoz, hogy valaki jó egyházzeneszé váljon, hatalmas repertoárral kell rendelkeznie, s igazán el kell mélyülnie ezekben a művekben. Ráadásul egyházzeneszként el kell fogadtatni magunkat, és azt is, amit képviselünk. Ha pedig a saját növendékeimre gondolok, akkor az egyik szemem sír, a másik nevet. Két éve az utolsó egyházzenesz növendékemet felvették a Zeneakadémiára, de azóta sincs új hallgatóm. Két orgonista tanul most nálam, egyikük tanár szeretne lenni, a másik fiú pedig kántorként képzelet el a folytatást.”

Varga Lászlót a gyerekkorában hallgatott templomi muzsika ösztönözte arra, hogy orgonálni kezdjen szülővárosában, Miskolcon. Miután elvégezte az orgonaművészi szakot, akkortájt indult az egyházzenei képzés Dobszay László vezetésével a Zeneakadémián. Bár már teljes állásban volt, vállalta a nappali tagozatot is, hogy elvégezhesse a szakot. Eközben pedig már istentiszteleteken muzsikált a Deszkatemplomban.

Egyházzeneiből doktorált is (ugyancsak Dobszay hatására) Samuel Scheidt egy XVII. századi német zeneszerző művészetéből, aki orgonistaként lett ismert, és Halle városának volt az egyházzenei igazgatója. Ezután a tanítást is elkezdte a Miskolci Bartók Béla Zeneművészeti Szakgimnáziumban, ahol

Varga László: nincsenek igazán képzett kántorok, egyházzenészekből még nagyobb a hiány

most már lassan negyedszázada oktat, és az utóbbi években ő tölti be az igazgatóhelyettesi posztot is. Sok idejét elviszik az ezzel járó teendők, de azért a gyakorlásnak is kiemelt szerepe van napirendjében. Rendszeresen ad koncerteket városában, legutóbb októberben egy jótékonyági hangversenyen muzsikált, novemberben pedig a saját templomában adott szólóestet a reformáció 500. évfordulójának a tiszteletére. Emellett időről-időre Budapesten is zenél. „Miskolcon szerencsére van közönsége az orgonamuzsikának, bár nem mindig könnyű megtölteni a termet. A hangversenyeken kívül a templomi szolgálatokba is igyekszek becsempészni új, izgalmas darabokat, legalább akkor, amikor a gyülekezet távozik. Sajnos, vidéken az orgona karbantartása is komoly gondot jelent, bár mi, a Deszkatemplomban még szerencsés helyzetben vagyunk. Mindennek egyébként éppen most láttam az ellenpólusát két helyen is: Finnországban és Svédországban, ahol vannak egyházzenesz állások. A fizetésért cserébe – amiből kényelmesen meg lehet élni – el kell látni az istentiszteleteket, kórusokat vezetni, és más, hasonló feladatköröket betölteni, hiszen egy jó egyházzenesz sokkal emelkedettebbé, lélekre hatóbbá tudja tenni az istentiszteleteket.”